

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka, soudce Mgr. Aleše Smetanky a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobkyně: **M. F.**
bytem X
zastoupená JUDr. Jiřím Štanclem, advokátem
sídlem Čs. legií 172, 339 01 Klatovy

proti
žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**
sídlem Škroupova 1760/18, 306 13 Plzeň

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2026, č. j. PK-RR/769/26, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku žalobě,

takto:

Žalobě se přiznává odkladný účinek.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kterou podala u Krajského soudu v Plzni dne 31. 3. 2026, domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2026, č. j. PK-RR/769/26 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým žalovaný zamítl její odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Klatovy ze dne 10. 12. 2025, č. j. OVÚP/7840/25/Ka (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí potvrdil. Výrokem I. prvoinstančního rozhodnutím bylo žalobkyni podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „*stavební zákon*“), nařízeno odstranění stavby dřevěného skladu na pozemku parc. č. Xa v k. ú. X, výrokem II. prvoinstančního rozhodnutí bylo žalobkyni uloženo nahradit náklady správního řízení a výrokem III. tohoto rozhodnutí byly stanoveny podmínky pro odstranění stavby. Žalobkyně navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a přiznání odkladného účinku žalobě.
2. Žalobkyně tvrdí, že výkonem napadeného rozhodnutí hrozí poškození přístřešku takovým způsobem, že by již nemohl sloužit svému účelu. Z žalobních tvrzení vyplývá, že žalobkyně přístřešek užívá pro uskladnění zahradního náradí využívaného k údržbě okolních pozemků; na dotčeném pozemku se přitom žádná jiná stavba nenachází.
3. Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku žalobě uvedl, že žalobkyně neunesla břemeno tvrzení a důkazní břemeno ohledně vzniku újmy. Žalobkyně nedokládá intenzitu újmy, netvrdí a neprokazuje, že by pro ni byla újma likvidační či nepřiměřená vzhledem k jejím majetkovým poměrům, a nedoložila ani odhadované náklady na demolici stavby a její případnou novou výstavbu. Skutečnost, že přístřešek nebude po případné demolici schopen sloužit svému účelu, je podle žalovaného přirozeným důsledkem výkonu rozhodnutí o nařízení odstranění stavby. Stavba přístřešku

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

nebyla dodatečně povolena a majetková ztráta spojená s jeho odstraněním je běžným rizikem stavebníka, který postupoval v rozporu se zákonem. Přiznání odkladného účinku žalobě by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem na ochraně stavební kázně a mohlo by motivovat k nepovolené stavební činnosti. Rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě žalovaný ponechal na úvaze soudu.

4. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
5. Smyslem přiznání odkladného účinku žalobě není oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Jedná se o zvláštní nástroj, který má zabránit situaci, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu došlo ke zcela konkrétní, závažné a nevratné újmě. Poskytnutí odkladného účinku se tedy vyznačuje svým mimořádným charakterem. Soud přiznáním odkladného účinku ještě před rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nerozhoduje tak, že by předjímal rozhodnutí ve věci samé, ale zjišťuje existenci zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku žalobě uvedených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Zákon stanoví dvě podmínky, které musí být současně splněny k tomu, aby bylo možné přiznat žalobě odkladný účinek; zaprvé výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; za druhé přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že povinnost tvrdit a osvědčit skutečnost, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, která je nepoměrně větší než újma, která může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, stíhá samotného žalobce (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2020, č. j. 8 As 203/2020-78; ze dne 23. 2. 2012, č. j. 1 As 17/2012-30; či ze dne 19. 7. 2023, č. j. 9 As 149/2023-82). Tvrdit a osvědčovat rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, je naopak úkolem žalovaného (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 2 As 163/2017-20).
6. Soud se v první řadě zabýval tím, zda by přiznání odkladného účinku žalobě naplnilo účel zamýšlený zákonem, a sice zda by dočasné odložení právních následků napadeného rozhodnutí zabránilo vzniku konkrétní, závažné a nevratné újmy na straně žalobkyně.
7. Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že odstranění stavby představuje citelnou újmu, jelikož může vést k nevratnému porušení práv stavebníka, které by již nebylo možné zhojit ani případným konečným rozhodnutím soudu v jeho prospěch, jež by v takovém případě bylo pouze akademického charakteru a nemohlo by stavebníkovi poskytnout jinou než pouze hypotetickou ochranu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2015, č. j. 6 As 230/2015-17; ze dne 15. 6. 2016, č. j. 6 As 107/2016-40; ze dne 12. 1. 2017, č. j. 2 As 333/2016-52; ze dne 5. 9. 2023, č. j. 2 As 278/2023-35; či ze dne 26. 3. 2024, č. j. 6 As 43/2024-21). Dočasné (tj. do pravomocného skončení řízení v projednávané věci – srov. § 73 odst. 3 s. ř. s. a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2006, č. j. 6 As 54/2005-58, č. 987/2006 Sb. NSS; a ze dne 17. 4. 2026, č. j. 1 As 8/2026-66, bod 26) odložení uložené

povinnosti odstranit stavbu v důsledku přiznání odkladného účinku žalobě je způsobilé této újmě zabránit.

8. Po zhodnocení relevantních skutečností soud dospěl k závěru, že první podmínka pro přiznání odkladného účinku žalobě je splněna. Soud vyhodnotil újmu hrozící žalobkyni jako závažnou, neboť právním následkem napadeného rozhodnutí je odstranění stavby, které má nevratný charakter. Soud souhlasí s žalobkyní, že odstraněním stavby by mohlo dojít k poškození přístřešku takovým způsobem, že by již nemohl sloužit svému účelu, čímž by došlo k nevratnému poškození žalobkyniných práv, které by nebylo možné zhojit ani případným rozhodnutím o věci samé v její prospěch.
9. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 25. 4. 2024, č. j. 8 As 97/2024-21, uvedl, že existence újmy je v případech nařízení odstranění stavby zjevná bez dalšího a nejasný může být pouze její rozsah. Přesto, že stavebník konkrétně nevyčíslí hrozící újmu způsobenou odstraněním stavby a tuto újmu nedoloží, lze z povahy postupu směřujícího k odstranění stavby dovodit, že taková újma nebude zanedbatelná (srov. bod 5 posledně vzpomínaného usnesení). Byť tedy žalobkyně v nyní projednávané věci újmu hrozící jí odstraněním stavby nekvantifikovala, lze vzhledem k právě uvedenému vycházet z toho, že tato újma nebude zanedbatelná, nýbrž naopak bude významná a citelná. Je pravděpodobné, že odstraněním přístřešku by mohlo dojít k jeho takovému poškození, které by v případě úspěchu žalobkyně ve věci samé neumožňovalo jeho obnovení v předchozí stav, a aby došlo k obnovení faktického stavu před jeho odstraněním, žalobkyně by musela zaplatit nejen jeho odstranění, nýbrž i výstavbu nového přístřešku.
10. Pokud jde o srovnání výše popsané újmy hrozící žalobkyni právními následky napadeného rozhodnutí s újmu hrozící jiným osobám přiznáním odkladného účinku žalobě, bylo úkolem žalovaného tvrdit a osvědčit, že přiznáním odkladného účinku žalobě hrozí újma jiným osobám a o jak intenzivní újmu se jedná. Žalovaný v tomto směru žádné skutečnosti netvrdil. Za skutkových okolností daného případu soudu není zřejmé, že dočasným odložením právních následků napadeného rozhodnutí, tj. zachováním stávajícího stavu (neodstranění dřevěného skladu na nářadí o rozměrech 2 m x 1,7 m a výšce ve hřebeni sedlové střechy 2,1 m, umístěného na pozemku ve vlastnictví žalobkyně) do pravomocného skončení řízení v projednávané věci, by na straně jiných osob hrozil vznik újmy závažnější, než jaká právními následky napadeného rozhodnutí bezprostředně hrozí žalobkyni.
11. Obdobně bylo na žalovaném, aby tvrdil a osvědčil rozpor přiznání odkladného účinku žalobě s důležitým veřejným zájmem. Argumentace žalovaného byla v tomto směru příliš obecná, než aby mohla odůvodnit rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Stavební zákon umožňuje za určitých okolností dodatečně povolit stavbu provedenou bez autorizačního úkonu stavebního úřadu (srov. § 129 stavebního zákona). Žalovaným obecně formulovaný veřejný zájem na dodržování stavební kázně a obava z nabádání stavebníků k provádění černých staveb v případě přiznání odkladného účinku žalobě nemohly založit rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, neboť samotný stavební zákon předpokládá v určitých případech dodatečné povolení stavby provedené bez autorizačního úkonu stavebního úřadu. Pokud právní úprava předvídá a umožňuje legalizaci černé stavby (a může tak potenciální stavebníky motivovat k provádění takových staveb), nemůže být prostý veřejný zájem na dodržování stavební kázně důvodem pro nepřiznání odkladného účinku žalobě směřující proti rozhodnutí o odstranění stavby. Pokud by soud přisvědčil obecné argumentaci

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

žalovaného, nemohl by přiznat odkladný účinek žádné žalobě směřující proti rozhodnutí o nařízení odstranění stavby. Takto ale právní úprava odkladného účinku obsažená v § 73 s. ř. s. koncipována není a ustálená dlouhodobá soudní praxe odkladný účinek žalobám proti rozhodnutí o nařízení odstranění stavby obvykle přiznává (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 7. 12. 2023, č. j. 55 A 60/2023-18, bod 9; a ze dne 7. 10. 2025, č. j. 77 A 49/2025-32, bod 11). Zároveň soud podotýká, že přiznáním odkladného účinku žalobě dochází pouze k dočasnému odložení povinnosti žalobkyně odstranit stavbu přístřešku, nikoliv k definitivnímu zproštění žalobkyně povinnosti tuto stavbu odstranit. Přiznání odkladného účinku žalobě tedy neznamena definitivní průlom do ochrany veřejného zájmu na dodržování stavební kázně. Vzhledem k výše uvedenému soud nepřisvědčil žalovanému, že by přiznání odkladného účinku žalobě bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

12. Protože byly kumulativně splněny obě podmínky pro přiznání odkladného účinku žalobě, jak vyžaduje § 73 odst. 2 s. ř. s., soud tímto usnesením přiznal žalobě odkladný účinek.
13. Soud pro úplnost dodává, že v důsledku přiznání odkladného účinku žalobě bude třeba věc projednat přednostně ve smyslu § 308 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*nový stavební zákon*“). Nový stavební zákon se totiž uplatní na všechna řízení zahájená po datu 1. 7. 2024, a to bez ohledu na to, že přezkoumávané správní řízení bylo provedeno dle dosavadního stavebního zákona (k tomu srov. nález Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24).
14. O náhradě nákladů řízení, které případně vznikly v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě, soud rozhodne až v rozhodnutí, jímž bude řízení v projednávané věci skončeno (srov. § 145 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 61 odst. 1 s. ř. s.).
15. Rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je kasační stížnost nepřipustná [104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí (§ 73 odst. 3 s. ř. s.).

Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

Plzeň 29. dubna 2026

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.